

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.II.10.623/2017/4.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Dr. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Villányi-Kollár Márta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: közalkalmazotti illetménykülönbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Balassagyarmati Törvényszék 7.Mf.20.179/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.185/2016/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Balassagyarmati Törvényszék 7.Mf.20.179/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 152.100 (százötvenkettőezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes a Rendőr-főkapitányságnál állt közalkalmazotti jogviszonyban, középfokú besorolású munkakörben.
- [2] Az alperes a felperes illetményét a 312/259. számú intézkedésével 2013. február 1-jétől akként állapította meg, hogy a garantált illetménye 79.000 forint és a garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 35.000 forint, így összesen 114.000 forint illetményben részesítette. Az alperes a felperes illetményét a 2014. január 17-én kelt intézkedésével

módosította, amely alapján 2014. január 1-jétől 79.000 forint garantált illetményben, 39.000 forint garantált bérminimumra történő kiegészítésben, így összesen 118.000 forint illetményben részesítette, akként, hogy a garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt elvonta. Az alperes a felperest a 2015. január 19-én kelt intézkedésével besorolta a D fizetési osztály 2 fizetési fokozatába és illetményét módosította, amely alapján 2015. január 1-jétől 80.975 forint, kerekítve 81.000 forint garantált illetményben, 41.000 forint garantált bérminimumra történő kiegészítésben és 5.000 forint a garantált összegben felüli - munkáltatói döntésen alapuló illetményrészben, így összesen 127.000 forint illetményben részesítette, amely mellett 2015. július 1-jétől 5%, 6.350 forint rendvédelmi ágazati pótlékot juttatott. Az alperes a felperes illetményét a 2016. január 13-án kelt intézkedésével 2016. január 1-jétől módosította akként, hogy a garantált illetménye 80.975 forint, a garantált bérminimumra történő kiegészítése 48.025 forint és a garantált összegben felüli - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét elvonta, így összesen 129.000 forint illetményben részesült, amely mellett 10%, 12.900 forint rendvédelmi ágazati pótlékot is kapott.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes módosított kereseti kérelmében a 2013. augusztus 1-jétől 2016. december 31-ig terjedő időtartamra illetménykülönbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a munkáltató nem tett eleget a garantált illetmény garantált bérminimumra történő felemelési kötelezettségének, illetve a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nem a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése b) pont szerinti garantált illetményen felül biztosította.
- [4] A felperes a 2015. és 2016. évekre nem vitatta, hogy garantált illetménye a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, azonban a közalkalmazott illetménye nem csökkenthető egyoldalúan, így a 2014. évre jogszabály szerint járó illetményösszeg és az alperes 2015. és 2016. évekre folyósított illetménye közötti különbségre is jogosult.
- [5] Ezen túlmenően kérte a folyósított és helyes összegű bruttó illetmény összegéhez igazodó 2015-ben 5%-os, 2016-ban 10% mértékű rendvédelmi ágazati pótlékkülönbözet megfizetését. 2015-re havi 6.350 forint, míg 2016-ra havi 12.900 forint rendvédelmi ágazati pótlékot fizetett alperes az őt megillető 2015-re havi 14.250 forint és 2016-ra havi 28.200 forint helyett, így 2015. július 1-jétől 2015. december 31-ig havi 7.900 forint, míg 2016. január 1-jétől 2016. december 31-ig havi 15.300 forint rendvédelmi ágazati pótlékkülönbözetet kért.
- [6] Mindezek alapján 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig havi 35.000 forint, 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig szintén havi 35.000 forint, 2015. január 1-jétől 2015. december 31-ig havi

31.000 forint és 2016. január 1-jétől 2016. december 31-ig havi 24.000 forint illetménykülönbözet megfizetését kérte középírányos kamattal és perköltséggel együtt.

- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nincs évenkénti kötelezettsége arra, hogy a kormányrendeletek alapján változó kötelező garantált bérminimumra tekintettel határozatot hozzon, ezt kizárólag háromévente a magasabb fizetési fokozatba sorolásnál kell megtennie. A határozatában a felperest tájékoztatta a garantált illetmény összegéről és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegéről, azonban az nem jelenti azt, hogy bármelyik illetményrész önállóan, felperes által igényelhető lenne.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [8] A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.185/2016/9. számú ítéletével az alperest 1.521.000 forint elmaradt illetménykülönbözet, annak 2015. április 16-tól járó kamata és 106.470 forint perköltség megfizetésére kötelezte.
- [9] Ítéletének indokolása szerint a 2013. augusztus 1-jétől bekövetkezett jogszabályváltozásra tekintettel a közalkalmazott garantált illetményének el kellett érnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely összeget a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló kormányrendeletek határoznak meg, ezt az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2016. december 31-ig elmulasztotta. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkenthető volt addig a mértékig, hogy a közalkalmazott illetménye ne legyen alacsonyabb, mint a korábbi teljes illetménye, de a csökkentést a besorolási okiraton is fel kellett tüntetni. Azokban az esetekben, ha a munkáltató az okiraton nem tüntette fel, hogy a garantált illetményt a mérlegelési jogkörben adott rész terhére növelte, utóbb nem hivatkozhat arra, hogy a két illetményelem együttesen meghaladta a garantált bérminimum összegét és a garantált illetmény és a garantált bérminimum közötti különbözetet utólag megfizetni tartozik. A Kúria Mfv.II.10.460/2015/10. számú elvi határozatában kifejtette, hogy az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, ezért azokat az illetmény fogalma - mint alaphér - együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A.§ 1) és m) pontjai meghatároznak.
- [10] Hivatkozott arra, hogy a Kúria Mfv.II.10.080/2016. számú ítéletében megfogalmazta, hogy a kinevezés szerinti összilletményben a feleknek meg kell állapodniuk. A kinevezésben, annak módosításában rögzíteni kell a jogszabályon alapuló részként a besorolást, a garantált illetmény összegét, az illetménypótlékokat. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosítása a munkáltató egyoldalú döntésén, mérlegelésén alapul, annak változatlan összegére a közalkalmazottnak addig van alanyi joga, amíg a garantált illetmény összege változatlan. Amennyiben a munkáltatói döntésen alapuló

illetményrészt a garantált illetmény kötelező növelése miatt a növelés összegével csökkenti, e döntéséről megfelelően - írásban - tájékoztatni kell a közalkalmazottat. A 2013. és 2014. évi illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra, ezért a felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes az illetményt helyesen állapította volna meg, így a 2015. és 2016. évekre is ez az illetményösszeg az irányadó.

- [11] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Balassagyarmati Törvényszék 7.Mf.20.179/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, az alperest 53.000 forint fellebbezési perköltség viselésére kötelezte.
- [12] A törvényszék megalapozottnak találta a felperes 2013-2016. évekre vonatkozóan előterjesztett illetménykülönbözet iránti igényét a Kjt. 66.§ (9) bekezdés b) pontjára hivatkozva. Arra mutatott rá, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - csökkenthető, átcsoportosítható, azonban erről írásban kell tájékoztatni a közalkalmazottat. Az alperes ezt nem tette meg, így az érintett időszakban a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosítása a garantált illetmény összegére csupán alperes perbeli hivatkozása volt. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről szóló döntés a közléssel válik hatályossá és ehhez a munkáltató az eltérő tartalmú intézkedéséig és az erről szóló tájékoztatásig köve van. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 46.§ (1) bekezdés b) pontja és (4) bekezdése szerint igazolhatta volna a kötelezettsége teljesítését az alperes, erre azonban nem került sor.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [13] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. A Kjt. 21.§ (3) bekezdés és a 66.§ (9) bekezdések megsértésére hivatkozott.
- [14] Álláspontja szerint a Kjt. 66.§ (9) bekezdése és a kormányrendeletek alapján az összes illetményről van szó, amelyet a felperes minden esetben megkapott. Minden év elején parancsot készített, a felperes illetményét 2013-ban 35.000 forinttal, 2014-ben 39.000 forinttal, 2015-ben 41.000 forinttal kiegészítette, ezért helyesen állapította meg a felperes illetményét.
- [15] A Kjt. 65.§ (1) bekezdése előírja, hogy a közalkalmazott háromévenként eggyel magasabb fizetési fokozatba lép. A kormányrendeletek és a Kjt. meghatározzák a közalkalmazottak előmeneteli és illetményrendszerét, amely alapján kell megállapítani az illetményt. A Kjt. 66.§-a alapján nem lehet jogszabályellenes annak az okiratnak a tartalma, amelyet e jogszabálynak megfelelően állítottak ki a besorolásra tekintettel. A Kjt. 66.§ (9) bekezdés alapján 2013. augusztus 1-jétől a közalkalmazottat legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg.
- [16] Véleménye szerint a kormányrendeletek csak egy „zsinórmértéket”

határoznak meg. Amennyiben ennél az összegnél több illetményt kap a közalkalmazott, akkor a kormányrendeletekben meghatározott összegnek nem lesz jelentősége. A törvényi szintre emelt rendelkezés nem jelenti, hogyha magasabb illetményt fizet az aktuális garantált bérminimum összegénél, akkor a következő évi emelkedés összegével az illetményt fel kell emelnie.

- [17] Az illetmény-előmeneteli rendszer alsó korlátossága azt eredményezi, hogy a fizetési fokozatban történő előrelépés vagy a garantált illetmény emelkedése tényleges bérnövekedéssel csak azoknál a személyeknél jelentkezik, akiknek az illetménye nem éri el a törvényi besorolás szerinti vagy a kormányrendeletben meghatározott garantált illetményt.
- [18] A Kjt. 21.§ (3) bekezdés értelmében nem kötelessége, hogy a határozatokban az illetményt elemeire bontva jelölje meg.
- [19] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és perköltsége megállapítását kérte annak helyes tényállása és jogi indokolása alapján.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem megalapozott.
- [21] Az elsőfokú és a másodfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a Kúria számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a 390/2012. (XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdésére, valamint a garantált bérminimumot évenként meghatározó kormányrendeletekre is.
- [22] Mindebből következően a Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a felperes garantált illetményének kellett elérnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely 2014. január 1-jétől a 483/2013. (XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint havi 118.000 forint, 2015. január 1-jétől a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése alapján havi 122.000 forint, míg 2016. január 1-jétől a 454/2015. (XII. 29.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése alapján havi 129.000 forint volt.
- [23] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-ig terjedő időszakban a garantált illetmény változásáról, a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének csökkentéséről, a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett. Az alperes 2013-ban és 2014-ben a felperes garantált illetményét 79.000 forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli

időszakban figyelembe vette.

- [24] Az eljáró bíróságok helyesen vizsgálták azt is, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az összilletményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan (hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.
- [25] Az elsőfokú és a másodfokú bíróság ítéletének helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált. Az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói többletet, ezért azokat az illetmény fogalma együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A. § l) és m) pontjai meghatároznak.
- [26] A közalkalmazott garantált illetménye és illetménypótlékai jogszabályon alapuló - kötelező mértékű - juttatások, amelyek a jogszabály változásakor akkor is változnak a jogszabályoknak megfelelően (összegük növekedik), ha arról a munkáltató nem hoz semmilyen írásbeli intézkedést, illetve a változásról nem tájékoztatja a közalkalmazottat. Ezzel szemben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész más jogi természetű, mivel egyrészt nem jár alanyi jogon a közalkalmazottnak - mert ez a juttatás munkáltatói döntésen, mérlegelésen alapul -, másrészt ezen juttatás jellegét a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelkedésekor nem veszíti el, ezért munkáltatói kifejezett döntés, írásbeli intézkedés hiányában annak összege a legutolsó munkáltatói intézkedésben közölt mértékű marad az újabb intézkedésig.
- [27] A kifejtettekéből az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazott részére.

- [28] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölnie kell.
- [29] A közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót, az alaphéren túli munkabéréről és egyéb juttatásokról, az Mt. 46. § (4) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban kell tájékoztatni.
- [30] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes 2013. augusztus 1-je és 2014. december 31-e között ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [31] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH2006.1544., EBH2016.M.25., Mfv.II.10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.
- [32] Mivel a nem vitatott tényállás alapján az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentéséről periódusokban nem közölt intézkedést a felperessel azt eredményezi, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összege 2013-ban havi 35.000 forint, míg 2014-ben havi 39.000 forint volt és annak átcsoportosítása a garantált illetmény növelése összegére csupán az alperes perbeli hivatkozása volt. Közölt intézkedés hiányában az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve bármilyen döntést hozott. Ennek bizonyításának sikertelensége pedig terhére esik.
- [33] Az nem volt vitatott, hogy a felperes garantált illetménye 2015. január 1-jétől a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes a 2015. január 1-jétől hatályos írásbeli intézkedésében a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből csoportosított át összeget. Erre az alperes jogosult volt, döntését a felperessel megfelelően közölte.
- [34] A felperes 2015. évi illetménye (garantált illetmény és munkáltatói döntésen alapuló illetmény együttes összege) azonban az előzőekből

következően annyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetménye növekedett. Ezért az alperes 2015. évben jogszerűen megtehetette, hogy intézkedett arról, hogy a felperes jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak addigi illetmény összegének csökkentése nélkül tehetette meg. Ez az elv akkor is irányadó, ha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra. Ez esetben a felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes a 2014. évi illetményét helyesen (118.000 forint + 39.000 forint, azaz 157.000 forintban) állapította volna meg. Ugyanígy a felperes 2016. évi illetménye (garantált illetmény és munkáltatói döntésen alapuló illetmény együttes összege) az előzőekből következően annyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetménye növekedett, így őt szintén olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes a 2015. évi illetményét helyesen (157.000 forintban) állapította volna meg.

- [35] Az nem volt vitatott, hogy a felperes 2015. július 1-jétől 2015-ben a rendvédelmi közalkalmazott havi illetménye 5%-ának, míg 2016-ban 10%-ának megfelelő összegű rendvédelmi ágazati pótlékra jogosult. Figyelemmel arra, hogy a felperesnek jogszerűen járó illetmény összegét jogerős ítélet megállapította, azonban az alperes nem ennek figyelembe vételével, hanem annál alacsonyabb mértékben határozta azt meg, így a rendvédelmi pótlék összegét is, a pótlékkülönbözet megfizetésére is köteles.
- [36] Mindezekre tekintettel a felperest a felek által nem vitatott összegű illetménykülönbözet és kamata illeti meg.
- [37] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [39] A le nem rótt 152.100 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés I. fordulója határozza meg, amelyet az alperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel.
- [40] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. április 11.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági ügyintéző